

ONTWERP VAN DECREET HOUDENDE DIVERSE BEPALINGEN INZAKE ENERGIE EN KLIMAAT

Samenvatting

Dit verzameldecreet creëert een decretale rechtsgrond voor informatie-uitwisseling in het kader van *EU ETS 2* tussen de bevoegde autoriteit en de FOD Financiën.

Via dit verzameldecreet worden voorts aanpassingen doorgevoerd aan:

- Het Energiedecreet van 8 mei 2009;
- het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator;
- het decreet van 26 april 2024 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de overdracht van taken van de energieregulator aan het VEKA in functie van de hervorming tot één overkoepelende Vlaamse nutsregulator.

Zo worden een aantal bepalingen gewijzigd die betrekking hebben op meldingsplichten voor de handhaving van de energieaudits en energieplannen van ondernemingen. Er wordt een meldingsplicht ingevoerd met betrekking tot de locaties waar stookolie en propaan worden geleverd zodat de Vlaamse overheid een zicht krijgt waar dergelijke vervuilende tanks en ketels zijn geplaatst.

Wat het netbeheer betreft wordt voorzien dat het expliciet mandaat dat een afnemer kan geven aan de dienstverlener van flexibiliteit of aan de aggregator, met wie de afnemer een contract heeft gesloten, om toegang te krijgen tot de nodige gegevens die de dienstverlener of aggregator nodig heeft om zijn activiteit als vermeld in artikel 4.1.17/1, §1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, uit te oefenen, wordt opgeheven. Het geven van een expliciete toestemming is immers veel strenger dan bij de leveringsmarkt en maakt de dataprocessen bij de databeheerder ook complexer. De toestemming kan immers op een meer pragmatische manier bekomen worden bv. via het contract dat een dienstverlener van flexibiliteit of aggregator afsluit met een afnemer.

Er wordt voorgesteld om de Vlaamse Nutsregulator een termijn op de te leggen van negentig dagen waarbinnen ze een beslissing moeten nemen tot goedkeuring, tot verzoek om herziening, of tot weigering van de goedkeuring over alle modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren van de distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, opgesteld in uitvoering van de toepasselijke technische reglementen. Door in het decreet een concrete termijn in te voegen wordt meer rechtszekerheid geboden en het laat een snellere reactie toe op marktontwikkelingen of wijzigende regelgeving.

Wat de energieprestaties van gebouwen betreffen wordt de indieningstermijn voor de EPB-aangifte conform het regeerakkoord, verlengd van vijf naar zes jaar. Ter omzetting van de nieuwe EPB-richtlijn wordt de rechtsgrond voor gebouwautomatisering en controlesystemen aangepast. Voorts wordt het toepassingsgebied van de renovatieverplichting verduidelijkt.

Wat gebouwlabeleling op patrimoniumniveau betreft wordt een wijziging doorgevoerd omdat het soms wenselijk is het label op te leggen voor een groep van gebouwen samen, om de mogelijkheid te bieden om te voldoen aan het minimumlabel op patrimoniumniveau i.p.v. op gebouwniveau. Dit laat organisaties met een groot patrimonium ook toe om een optimale vastgoedstrategie uit te werken. Dit is geen versoepeling, maar eerder een optimalisatie van hoe de labeleis kan gehaald worden. Naar analogie met de algemene labelplicht voor niet-residentiële gebouwen wordt het

Ook worden de administratieve sancties die aan energiedeskundigen kunnen worden opgelegd aangepast.

Er worden een aantal kleine aanpassingen doorgevoerd aan de opendata verplichting voor openbare besturen waarbij de gegevens waarover in kader van deze verplichting moet worden gerapporteerd, zoveel als mogelijk worden beperkt tot hetgeen vereist is in kader van de Energie-efficiëntierichtlijn.

- in het licht van de recent goedgekeurde CEN-EN 16325 standaard wordt de overdracht en het beheer van databanken van de Vlaamse Nutsregulator aan het VEKA herbekeken;
- het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het decreet van 19 april 2024 worden aangepast naar aanleiding van de geplande inwerkingtreding van het nieuwe Strafwetboek in april 2026;
- artikel 9.1.4 van het Energiedecreet wordt gewijzigd zodat in een decretale rechtsgrond wordt voorzien opdat de Energiehuizen voor de uitvoering van hun taken toegang hebben tot de gegevens uit de backoffice van het uniek loket van de *Mijn VerbouwPremie*;
- een aantal verwijzingsfouten worden rechtgezet.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

1. Dit decreet betreft het eerste verzameldecreet aangaande energie en klimaat van deze legislatuur. In dit kader worden enerzijds in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord en de Beleidsnota een aantal aanpassingen aan het decretaal kader doorgevoerd, en anderzijds een aantal aanpassingen in uitvoering van of ter omzetting van Europese regels. Voorts worden aan het regelgevend kader een reeks aanpassingen doorgevoerd als gevolg van signalen die uit de sector komen.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

2. De herziening van de Richtlijn 2003/87/EG tot vaststelling van een systeem voor de handel in broeikasgasemissierechten binnen de Unie (hierna: de ETS-richtlijn) is een onderdeel van het Europese *Fit for 55* pakket. Dit pakket geeft invulling aan de Europese klimaatdoelen die streven naar tenminste 55% netto broeikasgasemissiereductie in 2030 ten opzichte van 1990 en netto klimaatneutraliteit tegen 2050, zoals vastgelegd in Verordening (EU) 2021/1119 van het Europees Parlement en de Raad van 30 juni 2021 tot vaststelling van een kader voor de verwezenlijking van klimaatneutraliteit. Om de aangescherpte reductiedoelstelling tegen 2030 en klimaatneutraliteit tegen 2050 te bereiken, werd het EU-ETS aangepast via een herziening van de ETS-richtlijn.
3. De gewijzigde ETS-richtlijn introduceert een afzonderlijk nieuw ETS voor emissies van het energetische gebruik van brandstoffen in de sectoren gebouwen, wegvervoer en aanvullende sectoren (hierna: ETS2). Voor het ETS2 worden aparte emissieplafonds vastgesteld en aparte emissierechten geveild, waardoor ook de prijsvorming van ETS1 en ETS2 verschillend zal verlopen. De Europese wetgever benadrukt echter wel dat er belangrijke parallellen zijn tussen de twee systemen op vlak van onder andere de werkwijze, monitoring, rapportage, verificatie, veiling en handhaving.
4. Op 20 december 2024 keurde de Vlaamse Regering reeds een besluit definitief goed dat de monitoring- en rapportageverplichtingen onder het ETS2 omzet¹. De invoering van het decretale kader voor de omzetting en implementatie van het nieuwe ETS2 vormt daarnaast het voorwerp van een afzonderlijk decretaal traject.² Tijdens de administratieve voorbereiding van het nieuwe emissiehandelssysteem in Vlaanderen bleek evenwel dat er nog geen voldoende rechtsbasis was voor informatie-uitwisseling tussen de FOD Financiën en het Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap (VEKA). De accijnsdata, die wordt beheerd door de FOD Financiën, is onontbeerlijk voor de implementatie van het ETS2 door het Vlaamse Gewest, nu de ETS-richtlijn de gereguleerde entiteiten sterk linkt aan de (in België federale) accijnswetgeving.

¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 20 december 2024 over de monitoring en rapportage van de emissies van broeikasgassen van brandstoffen bij uitslag tot verbruik en tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 september 2019 over verhandelbare emissierechten voor broeikasgassen voor vaste installaties voor de periode 2021-2030. *BS* 13 januari 2025.

² Het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid, wat betreft het invoeren van een emissiehandelssysteem voor de gebouwensector, de wegvervoerssector en de aanvullende sectoren. De Vlaamse Regering keurde het ontwerp van decreet al een eerste keer goed op 14 februari 2025 (VR 2025 1402 DOC.0065/2QUATER).

maakt de dataprocessen bij de databeheerder ook complexer. Er wordt daarom voorgesteld om deze expliciete toestemming te schrappen zodat de toestemming ook op een meer pragmatische manier bekomen kan worden bv. via het contract dat een dienstverlener van flexibiliteit of aggregator afsluit met een afnemer.

11. Daarnaast worden aggregatoren en dienstverleners van flexibiliteit toegevoegd aan artikel 4.2.1, §2, 4° van het Energiedecreet van 8 mei 2009 zodat de Vlaamse Nutsregulator eventueel bijkomende regels kan vastleggen in de toepasselijke technische reglementen aan aggregatoren en dienstverleners van flexibiliteit in kader van de bepalingen die in dit punt 4° staan opgenoemd.

Vastlegging doorlooptijden Vlaamse Nutsregulator voor een beslissing tot goedkeuring, verzoek om herziening of weigering van de goedkeuring

12. Er wordt voorgesteld om de Vlaamse Nutsregulator een termijn op de te leggen van negentig dagen waarbinnen ze een beslissing moeten nemen tot goedkeuring, tot verzoek om herziening, of tot weigering van de goedkeuring over alle modelcontracten, reglementen, technische voorschriften, procedures en formulieren van de distributienetbeheerders en de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit, opgesteld in uitvoering van de toepasselijke technische reglementen. Er wordt een vierde paragraaf toegevoegd aan artikel 4.2.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. In het Technisch Reglement Distributie Elektriciteit (TRDE) van 25 juni 2021³ was opgenomen dat de Vlaamse Nutsregulator een gemotiveerde beslissing moet nemen binnen de zestig dagen. In de huidige versie van het TRDE⁴ is opgenomen dat de Vlaamse Nutsregulator binnen een redelijke termijn na ontvangst van het voorstel een beslissing tot goedkeuring, tot verzoek om herziening van het voorstel, of tot weigering van de goedkeuring neemt. Intussen wordt vastgesteld dat het langer duurt vooraleer de Vlaamse Nutsregulator een beslissing neemt. Het gevolg is dat de aanpassingen in het aanbod van de netbeheerder en de vertaalslag van nieuwe regelgeving naar contracten en reglementen te lang op zich laten wachten. Hierdoor kan niet snel genoeg ingespeeld worden op de continu veranderende energiemarkt en de uitdagingen van de energietransitie. Door in het decreet een concrete termijn van negentig dagen opnieuw in te voegen wordt meer rechtszekerheid geboden en het laat een snellere reactie toe op marktontwikkelingen of wijzigende regelgeving.

Meldingsplicht leveringen stookolie en propaan

13. Stookolietanks moeten verplicht gekeurd worden maar het departement Omgeving houdt geen centraal register bij. De Vlaamse overheid heeft zodoende geen goed idee waar stookolietanks en propaangastanks zich bevinden. Nochtans houden deze tanks grote risico's in met betrekking tot verontreiniging (gaande van enerzijds emissies bij uitstoot of lekkage van broeikasemissiegassen tot anderzijds bodemverontreiniging omwille van het morsen bij levering, de vervuiling van lekkende stookolietanks, enzovoort). Er wordt daarom voorgesteld om een meldingsplicht in hoofde van brandstofleveranciers in te voeren waarbij zij minstens jaarlijks aan het VEKA moeten melden op welke locaties er stookolie of propaan werd beleverd. Deze gegevens zullen worden opgenomen in de *Databank voor energiegebruik en energieproductie* uit artikel 12.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Rechtsgrond voor opvragen gegevens en handhaving verplichtingen omtrent energierapportering (energieplan, energieaudit) voor ondernemingen, niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen

³ https://www.vlaamsenutsregulator.be/sites/default/files/document/trde_2021.pdf

⁴ https://www.vlaamsenutsregulator.be/sites/default/files/document/trde_versie_2024.pdf

//

14. Er wordt een aanpassing doorgevoerd aan artikel 7.7.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Er wordt voorzien in een, op basis van de huidige wetgeving nog ontbrekende, rechtsgrond om energieverbruiksdata omtrent het elektriciteitsverbruik, gasverbruik, verbruik van thermische energie en andere energiedragers op te vragen aan de betrokken beheerders van de netten om deze te kunnen gebruiken voor de handhaving van verplichtingen omtrent energierapportering (zoals bijvoorbeeld het energieplan en de energieaudit) die worden opgelegd aan ondernemingen, niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen. Deze gegevens worden in de databank voor energieverbruik zullen opgenomen. Het handhaven van de verplichtingen op basis van artikel 7.7.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 zal tevens opgenomen worden in de doelstellingen van de databank. Er wordt tevens voorzien in een rechtsgrond om een niet-nakoming van deze meldingsplicht te handhaven.
15. Het betreffen evenwel gegevens waarover het VEKA via de netbeheerders al beschikt (wat dus betekent dat de ondernemingen niet individueel dienen te worden bevestigd, wat in hun hoofde een grote vermijding van administratieve lasten inhoudt) maar die mogelijks ook betrekking kunnen hebben op natuurlijke personen (bv. een landbouwer, zelfstandige). In het kader van gegevensverwerking dienen de essentiële elementen echter steeds decretaal worden ondervangen. Het gaat hierbij onder andere over de categorie van verwerkte gegevens, categorie van betrokken personen en het doel van de verwerking. Als het VEKA deze gegevens ook wil kunnen inzetten met als bijkomend doel handhaving dan dient daar zodoende een expliciete decretale grondslag voor te bestaan.

Wijzigingen PV-verplichting

16. Er worden wijzigingen aan de PV-verplichting voorgesteld die verband houden met de verwerking van persoonsgegevens in het kader van de PV-verplichting. Voorgesteld wordt om het VEKA te machtigen verschillende categorieën van persoonsgegevens op te vragen en te verwerken om de uitstelregelingen effectief toe te kunnen passen. In bijvoorbeeld het uitstel in bij overname van een gebouw dat onder de verplichting valt⁵, is het noodzakelijk dat het VEKA de authentieke akte kan inzien. Voor de PV-verplichting wordt de toegang tot gegevens evenwel beperkt in artikel 12.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. De toegang wordt beperkt tot het VEKA, de Vlaamse Belastingdienst, de gebouweigenaar en de betrokken houder van een zakelijk recht. Andere diensten van de Vlaamse overheid of de netbeheerders hebben geen belang bij het ontvangen van de gegevens die voor het volgen en handhaven van de PV-verplichting worden bewaard.
17. Verder wordt voorgesteld om het zevende lid van artikel 7.7.3, §1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 op te heffen. De opheffing beoogt een uniforme maximale termijn van vijf jaar vast te leggen voor alle uitstelregelingen die de Vlaamse Regering op grond van artikel 7.7.3, §1 kan vaststellen in het kader van de PV-verplichting.
18. Daarnaast wordt wat betreft de PV-verplichting nog een kleine wijziging in de sanctiebepaling van artikel 13.4.15 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 voorgesteld. Het woord "meldingsverplichting" wordt telkens vervangen door het woord "informatieverplichting". Het woord "informatieverplichting" dekt de lading

⁵ Deze uitstelregeling werd door de Vlaamse Regering opgenomen bij principiële goedkeuring op 14 maart 2025 van het besluit wat betreft de wijziging van de PV-verplichting voor grote afnemers en de vastlegging van een maximale bandingfactor voor nieuwe projecten met betrekking tot windenergie met een startdatum vanaf 1 januari 2026, maar werd geleet op het advies 77.570/1 van de Raad van State uiteindelijk niet weerhouden in de definitief goedgekeurde tekst.

25. In de richtlijn worden de eisen waaraan de gebouwautomatisering en -controlesystemen moeten voldoen, net als de manier waarop de drempelwaarden van 70kW en 290kW maar heel summier beschreven. Het is nodig om hiervoor meer praktische regels op te leggen. Hiervoor wordt een delegatie naar de Vlaamse Regering voorzien.
26. Verder wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de verplichting tot het plaatsen van een gebouwautomatisering en -controlesysteem kan leggen bij de eigenaar of gebruiker van het gebouw of de installatie. Immers, niet-residentiële gebouwen worden vaak casco verhuurd, waarbij de huurder de volledige installaties laat plaatsen. Het is logisch dat de huurder dan ook verantwoordelijk is om die installaties van een gebouwautomatisering en -controlesysteem te voorzien.
27. Een verplichting heeft maar zin als er ook handhaving op mogelijk is. Dit artikel geeft het VEKA een rechtsgrond om een administratieve geldboete op te leggen aan diegene die verantwoordelijk is voor het voldoen aan de eis. De vork waarbinnen de geldboete moet situeren, tussen 500 en 200.000 euro, werd voor de uniformiteit ontleend aan de renovatieverplichting. Deze is ruim genoeg om het VEKA in staat te stellen boetes op te leggen die in verhouding zijn tot de overtreding.

28. Er wordt een aanpassing doorgevoerd aan artikel 12.2.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Hiermee wordt voorzien in een, op basis van de huidige energiewetgeving nog onvolledige, rechtsgrond om bij bepaalde energieverbruikers en voor alle energiedragers de nodige gegevens op te vragen in functie van het opmaken van het energierapport en voor de onderbouwing van het Vlaamse beleid inzake rationeel energiegebruik, hernieuwbare energiebronnen en klimaatverandering en voor het sociale energiebeleid. Deze bepaling wordt ingevoerd als een alternatief voor het op termijn verdwijnen van huidige deelformulier energie van het *Integraal MilieuJaarVerslag* (IMJV) op grond waarvan deze gegevens thans worden bekomen. Het toepassingsgebied van deze verplichting zal dan ook beperkt zijn tot energieverbruikers met een verbruik van minstens 10 TerraJoule (zoals ook voorzien als een grens bij de verplichting uit artikel 11, lid 2 van richtlijn (EU) 2023/1791).

29. Er worden een aantal kleine aanpassingen doorgevoerd aan artikel 12.3.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. De gegevens waarover in kader van deze verplichting moet worden gerapporteerd, worden zoveel als mogelijk beperkt tot hetgeen vereist is in kader van de Energie-efficiëntierichtlijn. Dat wil zeggen dat de data met betrekking tot het omvormervermogen, het vermogen van decentrale productie-eenheden en het piekvermogen komt te vervallen. Eveneens wordt de mogelijkheid geschrapt om kwartierwaarden, uurwaarden of maandwaarden openbaar te maken gezien dit ingevolge de Energie-efficiëntierichtlijn eveneens niet wordt opgelegd en dit het open data portaal dat de data ontsluit zwaar zou belasten.

30. Om meer flexibiliteit te hebben bij het opleggen van administratieve sancties voor energiedeskundigen, wordt in artikel 13.4.10 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaald dat er naast de mogelijkheid om te schorsen bij een inbreuk op de regelgeving ook een mogelijkheid is om een administratieve geldboete op te leggen. Aangezien een schorsing een zware sanctie is, wordt het hierdoor ook mogelijk om bij kleine inbreuken een sanctie op te leggen in de vorm van een administratieve geldboete tussen 500 euro en 5000 euro.
31. Daarnaast wordt er ook nog bepaald dat de energiedeskundige niet altijd meer verplicht is om na het vaststellen van fouten een aangepast energieprestatiecertificaat te bezorgen aan de eigenaar. In bepaalde uitzonderlijke gevallen is het niet aangewezen om het energieprestatiecertificaat te laten aanpassen door de energiedeskundige, bijvoorbeeld in het geval het energieprestatiecertificaat reeds vervangen is door een EPC dat opgesteld werd door een andere energiedeskundige of in het geval de erkenning van de energiedeskundige is geschorst wegens kennelijke onbekwaamheid. In deze gevallen zou het VEKA louter overgaan tot het intrekken van het energieprestatiecertificaat zonder verplichting om het energieprestatiecertificaat aan te passen.
32. Er wordt ook bepaald dat het VEKA na controle het aangepaste energieprestatiecertificaat aan de eigenaar kan bezorgen. Momenteel kan enkel de energiedeskundige dit doen maar dit geeft problemen wanneer de woning intussen verkocht werd en de energiedeskundige niet kan achterhalen wie de eigenaar is.

Wijzigingen aan het decreet van 26 april 2024 houdende wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de overdracht van taken van de energieregulator aan het VEKA in functie van de hervorming tot één overkoepelende Vlaamse nutsregulator

33. Het decreet van 26 april 2024 houdende wijzigingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft de overdracht van taken van de energieregulator aan het VEKA in functie van de hervorming tot één overkoepelende Vlaamse Nutsregulator⁷ bepaalt dat de beleidstaken inzake garanties van oorsprong en het beheer van de databank inzake de groenestroomcertificaten, de warmtekrachtcertificaten en de garanties van oorsprong worden overgedragen van de toenmalige VREG naar het VEKA. De Vlaamse Regering heeft hierin de bevoegdheid gekregen om de timing van deze overdracht vast te leggen. Artikel 12 van het decreet van 26 april 2024 bepaalt dat de verantwoordelijkheid voor het toekennen van de groenestroomcertificaten, de warmtekrachtcertificaten en de garanties van oorsprong en het beheer van die certificaten en garanties van oorsprong in een centrale databank bij de Vlaamse Nutsregulator blijft, tot aan de inwerkingtreding van deze bepalingen. Dit betekent dat de datum van de overdracht nog moet worden bepaald door de Vlaamse Regering. Deze datum viel niet samen met de algemene inwerkingtreding en operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator.⁸ Het is namelijk essentieel dat deze overdracht zorgvuldig wordt gepland en operationeel wordt georganiseerd om een vacuüm te vermijden op het gebied van o.a. kennis, personeel en IT-systemen. De overdracht van de databank van

⁷ BS 24 mei 2024.

⁸ Het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator trad in werking op 1 januari 2025, met uitzondering van de bepalingen wat betreft de regulering van drinkwater, waarvan de inwerkingtreding met twaalf maanden werd uitgesteld tot 1 januari 2026, zoals beslist bij decreet van 20 december 2024 tot wijziging van de regelgeving over de operationalisering van de Vlaamse Nutsregulator, wat betreft de opheffing van artikel 4, §5, en een aanpassing van de inwerkingtredingen.

steuncertificaten en garanties van oorsprong, waarin garanties van oorsprong worden afgegeven, overgedragen en geschrapt, en de daarmee gepaard gaande aanpassing van de interfaces tussen de verschillende IT-systemen betreft een complex en grootschalig IT-project waaraan risico's (o.a. qua performantie, fouten,..) verbonden zijn en waarbij er dient samengewerkt te worden met de Vlaamse Nutsregulator en de netbeheerders. De grootste risico's gaan gepaard met het luik van de databank dat de steuncertificaten bevat die een geldelijke tegenwaarde van miljarden euro's omvat. Gezien de grote financiële impact voor investeerders, moet een goede werking van de databank voor steuncertificaten ten alle tijden gegarandeerd blijven. De memorie van toelichting bij het decreet van 26 april 2024 verduidelijkt daarom dat voor de overdacht een zeer grondige voorbereiding nodig is.⁹

34. In het kader van deze voorbereidingen werd een structureel overleg opgestart met de toenmalige VREG om de overdracht van het beleid inzake garanties van oorsprong en het beheer van de databank grondig te analyseren, zowel op beleidsmatig als IT-technisch vlak. Het doel van dit overleg was om uitvoering te geven aan het decreet van 26 april 2024 met het oog op het beperken van de IT-risico's en het afspreken van een duidelijke taakverdeling tussen de Vlaamse Nutsregulator en het VEKA¹⁰. Tijdens het bekijken van de verschillende opties m.b.t. de databank werd één randvoorwaarde geïdentificeerd die niet gekend was bij de stemming van het decreet van 26 april 2024 en voortkomt uit de recent goedgekeurde CEN-EN 16325 standaard^{11,12}. De geïdentificeerde randvoorwaarde heeft betrekking op de definitie van *issuing body* in deze CEN-standaard, die bepaalt dat de afgifte, overdracht en schrapping van garanties van oorsprong bij dezelfde instantie moet zitten, nl. bij de *issuing body*, die (bijgevolg) de beheerder is van de databank van garanties van oorsprong en lid is van de "Association of Issuing Bodies" (AIB).
35. Rekening houdend met deze CEN-standaard werden de mogelijkheden in kaart gebracht en het opportuun geacht om de databank en bijgevolg dus ook de officiële rol als *issuing body* bij de Vlaamse Nutsregulator te houden, dit in overleg met de Vlaamse Nutsregulator. Concreet is het de bedoeling dat de Vlaamse Nutsregulator de officiële *issuing body* voor garanties van oorsprong en de beheerder van de databank met de groenestroomcertificaten, de warmtekrachtcertificaten en de garanties van oorsprong blijft. De overdracht van de databank zou immers een complex en kostelijk IT-project vergen, met aanzienlijke risico's en een lange implementatietermijn. Bovendien vereist de Hernieuwbare Energierichtlijn (RED III, Artikel 31a) dat de nationale databanken van garanties van oorsprong op korte termijn interageren met de Uniedatabank, wat reeds aanzienlijke aanpassingen van de bestaande systemen met zich mee zal brengen. Daarom werd beslist om het beheer van de databank niet naar het VEKA over te dragen.
36. Een deel van de taken van de *issuing body* – met name de beleidsmatige taken – zullen echter wel door het VEKA worden opgenomen. In dat kader zal het VEKA ook deelnemen aan AIB, onder meer om actief bij te dragen aan de beleidsgerichte werkgroepen. Door de alle beleidstaken rond garanties van oorsprong toe te wijzen aan het VEKA, kan dit instrument ook ingezet worden om de doelstellingen inzake hernieuwbare energie en de energietransitie te realiseren volgens de politieke

⁹ Parl. St Vlaams Parlement (2023-2024), St. 2028/1, p. 13-14.

¹⁰ Merk op dat er nog geen uitvoeringsbesluit bij het decreet van 26 april 2024 werd uitgewerkt.

¹¹ De geüpdatete CEN-standaard werd op 6 maart 2025 formeel door de nationale normalisatie-instellingen aangenomen.

¹² De vereisten die de lidstaten of de aangewezen bevoegde organen voor garanties van oorsprong opleggen moeten in overeenstemming zijn met deze CEN-standaard, zoals bepaald in Artikel 19 van de Richtlijn Hernieuwbare Energiebronnen over garanties van oorsprong.

keuzes die de Vlaamse Regering of het Vlaams Parlement wenst te maken eerder dan door de onafhankelijke regulator wordt bepaald. De deelname van het VEKA aan AIB stelt Vlaanderen bovendien in staat om zijn beleidsvisie te vertalen naar de Europese standaard voor garanties van oorsprong.

37. Hoewel de Vlaamse Nutsregulator officieel aangewezen blijft als *issuing body* voor garanties van oorsprong en verantwoordelijk blijft voor het beheer van de databank, zullen de beleidstaken voortaan volledig door het VEKA worden opgenomen.
38. Om deze samenwerking op een duidelijke en gestructureerde manier te organiseren, is het noodzakelijk een formeel partnerschap op te richten. Dit partnerschap maakt het mogelijk om heldere afspraken te maken over onder meer de taakverdeling, verantwoordelijkheden en samenwerking tussen beide entiteiten. De wijzigingen zoals voorzien in het decreet van 26 april 2024 worden daarom herzien en afgestemd op deze samenwerking.
39. In essentie bepalen de voorgestelde wijzigingen dus dat:
- De Vlaamse Nutsregulator de rol als *issuing body* van garanties van oorsprong en het bijhorende lidmaatschap van de Association of Issuing Bodies (AIB) zal behouden. Deze rol zal dus niet worden overgedragen naar het VEKA. Echter wordt er wel een partnerschap tussen de Vlaamse Nutsregulator en het VEKA opgezet, waarbij het VEKA het beleid opneemt rond garanties van oorsprong en dus ook zal deelnemen aan AIB.
 - De Vlaamse Nutsregulator de formele toekenning van de groenestroomcertificaten, de warmtekrachtcertificaten en de garanties van oorsprong zal behouden. Deze taak wordt dus niet overgedragen naar het VEKA.
 - De Vlaamse Nutsregulator het beheer van de databank waarin deze certificaten en garanties van oorsprong worden geregistreerd en de toepassing waarin ze kunnen worden verhandeld en ingeleverd ("V-platform") zal behouden. Het beheer van de databank en het V-platform wordt dus niet overgedragen naar het VEKA.
 - De in het decreet van 26 april 2024 voorziene toewijzing aan het Energiefonds van de inkomsten die voortvloeien uit de retributie voor het inleveren, aankopen, importeren/exporteren en vernietigingen van garanties van oorsprong niet zal doorgaan, maar dat die als inkomst bij de Vlaamse Nutsregulator zal blijven. In het Ondernemingsplan 2025 (p. 33) schat de Vlaamse Nutsregulator in dat zij in 2025 0,9 miljoen euro inkomsten zal ontvangen uit de retributie voor het verhandelen van garanties van oorsprong voor groene stroom. Deze middelen worden ingezet voor het beheer en onderhoud van de centrale databank, de toepassing V-platform en de koppelingen (interfaces) naar de IT-systemen van VEKA, Fluvius, Elia, Fluxys en de Hub van AIB. Ook het lidmaatschap van AIB en zijn personeelsinzet voor de uitoefening van zijn taken inzake groenestroomcertificaten, warmtekrachtcertificaten en garanties van oorsprong worden hiermee gedekt.
 - Zoals reeds bepaald in het decreet van 26 april 2009, zal de Vlaamse Nutsregulator zijn huidige controlerende en sanctionerende taken blijven uitvoeren ten aanzien van de leveranciers en netbeheerders inzake de groenestroomcertificaten, de warmtekrachtcertificaten en de garanties van oorsprong.

Overige wijzigingen

40. Het ontwerpdecreet bevat ook nog de volgende wijzigingen:
- In o.a. het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator wordt nog verwezen naar artikel 458 Strafwetboek (bestrafing schending beroepsgeheim). Aangezien het nieuwe Strafwetboek op 8 april 2026 in werking zal treden, moet die verwijzing

- Er wordt in een decreetale rechtsgrond voorzien zodat de Energiehuizen voor de uitvoering van hun taken toegang hebben tot de gegevens uit de backoffice van het uniek loket van de *Mijn VerbouwPremie*.
- Er wordt een aanpassing doorgevoerd aan artikel 12.2.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Hiermee wordt voorzien in een, op basis van de huidige wetgeving nog onvolledige, rechtsgrond om bij alle energieverbruikers en voor alle energiedragers de nodige gegevens op te vragen in functie van het opmaken van het energierapport en voor de onderbouwing van het Vlaamse beleid inzake rationeel energiegebruik, hernieuwbare energiebronnen en klimaatverandering en voor het sociale energiebeleid.
- De termijn voor de Vlaamse Nutsregulator om conform artikel 4.3.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 te beslissen over een aanvraag tot het verkrijgen van een leveringsvergunning wordt verlengd en gelijk getrokken met de termijn voor het goedkeuren van het investeringsplan van de netbeheerder.
- Er werden in het Energiedecreet van 8 mei 2009 een aantal foute verwijzingen rechtgezet en tekstverduidelijkingen aangebracht.

Budgettaire impact

- Door de aanpassingen aan artikel 13.4.10 wordt verwacht dat de inkomsten zullen stijgen. Jaarlijks worden er ca. 150 à 200 kleinere inbreuken vastgesteld bij de controles op correcte rapportering. Er wordt wel verwacht dat dit aantal zal dalen eenmaal deze inbreuken effectief tot sancties zullen leiden. Het boetebedrag per type inbreuk moet nog vastgelegd worden maar indien gerekend wordt met 250 à 500 euro per inbreuk zal het jaarlijkse totaalbedrag aan administratieve geldboetes dat hierdoor wordt opgelegd tussen 40.000 en 80.000 euro liggen.
- In het kader van de omzetting van de regels aangaande gebouwautomatisering en -controlesystemen uit richtlijn (EU) 2024/1275 wordt in een nieuw artikel 13.4.9/3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 opgenomen dat als het VEKA vaststelt dat niet aan de verplichtingen vastgesteld door of krachtens artikel 11.1/1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 is voldaan, kan het VEKA aan de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die verantwoordelijk is voor het halen van die verplichting een administratieve geldboete opleggen van 500 euro tot en met 200.000 euro. Aangezien de Vlaamse Regering de concreet te behalen eisen nog moet vastleggen, kan er echter geen inschatting worden gemaakt met betrekking tot de jaarlijks te innen boetebedragen.
- Aan artikel 13.4.14 van Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt een handhabingsbepaling toegevoegd waardoor met betrekking tot de meldingsplicht uit artikel 7.7.2, §10 het VEKA, na aanmaning, een administratieve geldboete wordt opgelegd onder de vorm van een dwangsom van 100 euro per kalenderdag dat de aanmaningstermijn wordt overschreden. De jaarlijks te innen boetebedragen worden als zeer beperkt ingeschat.
- In het nieuwe artikel 13.4.18 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt een handhabingsbepaling toegevoegd waardoor met betrekking tot de meldingsplicht uit artikel 11.1.1, §4 het VEKA, na aanmaning, een administratieve geldboete kan opleggen onder de vorm van een dwangsom van 100 euro per kalenderdag dat de aanmaningstermijn wordt overschreden. De jaarlijks te innen boetebedragen worden als zeer beperkt ingeschat.
- In het nieuwe artikel 13.4.19 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt een handhabingsbepaling toegevoegd dat het VEKA een rechtsgrond biedt om een

pagina 12 van 38

- Artikel 27
- Artikel 46 (inwerkingtredingsbepaling)

Toezicht en handhaving

46. Het decreet bevat een reeks aanpassingen aan bestaande handhavingsbepalingen met betrekking tot energieprestatiecertificaten, maar voorziet ook in de invoering van een aantal nieuwe handhavingsbepalingen:
- In het kader van de omzetting van de regels aangaande gebouwautomatisering en -controlesystemen uit richtlijn (EU) 2024/1275 wordt in een nieuw artikel 13.4.9/3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 opgenomen dat als het VEKA vaststelt dat niet aan de verplichtingen vastgesteld door of krachtens artikel 11.1/1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 is voldaan, kan het VEKA aan de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die verantwoordelijk is voor het halen van die verplichting een administratieve geldboete opleggen van 500 euro tot en met 200.000 euro.
 - Ook wordt aan artikel 13.4.14 van Energiedecreet van 8 mei 2009 een handhavingsbepaling toegevoegd waardoor met betrekking tot de meldingsplicht uit artikel 7.7.2, §10 het VEKA, na aanmaning, een administratieve geldboete onder de vorm van een dwangsom van 100 euro per kalenderdag dat de aanmaningstermijn wordt overschreden.
 - Eenzelfde handhavingsbepaling als in het ontworpen artikel 13.4.14 wordt opgenomen in het ontworpen artikel 13.4.18 met betrekking tot de meldingsplicht uit artikel 11.2.1, §4 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.
 - Ook wordt een handhavingsbepaling opgenomen (het ontworpen artikel 13.4.19) omtrent de rapporteringsverplichting voor de brandstofleveranciers.

C. TOTSTANDKOMINGSPROCEDURE

C.1. ADVIES VAN DE SERV

[BESPREKING ADVIES]

C.2. ADVIES VAN DE MINARAAD

[BESPREKING ADVIES]

C.3. ADVIES VAN DE VLAAMSE NUTSREGULATOR (VNR)

[BESPREKING ADVIES]

C.4. ADVIES VAN DE VLAAMSE TOEZICHTSCOMMISSIE (VTC)

[BESPREKING ADVIES]

C.5. ADVIES VAN DE AFDELING WETGEVING VAN DE RAAD VAN STATE

[BESPREKING ADVIES]

D. BEVOEGDHEID VAN HET VLAAMSE GEWEST

////////////////////////////////////

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid zoals bedoeld in artikel 6, §1, II en VII, eerste lid van de BWHI.

Wat de informatie-uitwisseling in het kader van EU ETS2 (hoofdstuk 2 van dit decreet) betreft kan bijkomend het hierna volgende ter overweging worden meegegeven. De omzetting van het afzonderlijke EU-ETS voor de gebouwensector, de wegvervoerssector en aanvullende sectoren (ETS2) wordt, net als het ETS vaste installaties, gekoppeld aan de gewestelijke bevoegdheid inzake leefmilieu. Artikel 6, §1, II, eerste lid, 1°, van de BWHI bepaalt namelijk, dat de gewesten bevoegd zijn inzake "*de bescherming van het leefmilieu, onder meer die van (...) de lucht tegen verontreiniging en aantasting*". De Europese wetgever heeft de handel in emissierechten bijkomend consequent gekwalificeerd als een milieumaatregel door zich te baseren op artikel 192, lid 1, van het VWEU, en niet als een belastingmaatregel. Er moet immers een duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen de praktische overwegingen van het emissiehandelssysteem om bij de keuze voor het identificeren van de gereguleerde entiteit verder te bouwen op het systeem voor de implementatie van de accijnsregelgeving enerzijds, en de Europeesrechtelijke rechtsgrondslag anderzijds. De Europese kwalificatie als milieumaatregel maakt het moeilijk om binnen het intra-Belgisch kader te argumenteren dat ETS2 een fiscaal systeem uitmaakt. ETS2 heeft als hoofddoelstelling de CO₂-uitstoot stelselmatig te verminderen en het genereren van inkomsten voor de overheid is hieraan ondergeschikt. Bovendien dient ook te worden opgemerkt dat de Europese wetgever evenzeer expliciet verder bouwt op het bestaande EU-ETS voor vaste installaties, waarvoor de gewesten de bevoegde autoriteit aanstellen, bijvoorbeeld inzake vergunningen, het systeem van monitoring, rapportering en verificatie, de inleverplicht, handhaving en sancties. Er wordt bijgevolg in hoofddeorde aangesloten bij de materiële bevoegdheid inzake leefmilieu om de bevoegde autoriteit te bepalen. Pas in ondergeschikte orde moet worden gekeken naar het territoriaal aanknopingspunt op basis waarvan ETS2 verdeeld moet worden tussen de gewestelijke entiteiten. De lokalisatie van emissies die worden gevat door ETS2 is, anders dan bij vaste installaties, niet volledig eenduidig. Brandstofstromen van de gereguleerde entiteit naar de uiteindelijke eindgebruiker kunnen namelijk de gewestgrenzen overschrijden. Om deze reden wordt de vestiging van de accijnsplichtige binnen een bepaald gewest als territoriaal aanknopingspunt gebruikt, aangezien dit de meest rechtszekere en administratief haalbare optie is.

Bestaande interpretatie wordt bevestigd door de Raad van State. De Raad concludeert in zijn advies over de (uiteindelijk ingetrokken) bepalingen tot omzetting van ETS2 in Vlaanderen uit het ontwerp van decreet, dat het decreet van 17 mei 2024¹⁴ werd, dat de invoering van ETS2 zich binnen de materieelrechtelijke bevoegdheden van de Gewesten situeert.¹⁵ Ook in zijn advies omtrent de Brusselse ordonnantie tot omzetting van de bepalingen inzake ETS2 bevestigt de Raad nogmaals de materiële bevoegdheid van de Gewesten.¹⁶ De Raad wijst in beide adviezen evenwel op de noodzaak om afspraken te maken tussen de gefedereerde entiteiten omtrent het territoriale aanknopingspunt van de regeling. In het advies over de Brusselse ordonnantie bevestigt de Raad van State daarbij expliciet dat een Samenwerkingsakkoord *niet* noodzakelijk is om tot dergelijke afspraken te komen.

Op 28 oktober 2024 werd dan ook, in de schoot van de Nationale Klimaatcommissie (NKC) en in navolging van de adviespraktijk van de Raad van State, een akkoord bereikt tussen de gefedereerde entiteiten over de geografische lokalisatie van gereguleerde

¹⁴ Decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie, BS 3 juni 2024.

¹⁵ Adv.RvS. nr. 75.164/VR/16, randnummer 13.4.

¹⁶ Adv.RvS. nr. 76.650/1/V., randnummer 6.2.

Deze (persoons)gegevensuitwisseling is noodzakelijk om de gereguleerde entiteit te identificeren en de brandstofvolumes te bepalen. Om de gereguleerde entiteit te identificeren wordt verwezen naar de wet van 22 december 2009 betreffende de algemene regeling inzake accijnzen.

- het rapport van alle ingediende en gevalideerde AC4-aangiften voor de inverbruikstelling van energieproducten uit PLDA-AC4 van het voorgaande jaar, met uitzondering van geannuleerde aangiften;
- het rapport van alle ingediende en gevalideerde invoeraangiften voor een gelijktijdige aangifte voor het vrije verkeer en tot verbruik van energieproducten uit PLDA van het voorgaande jaar, met uitzondering van geannuleerde aangiften;
- en het rapport van alle vergunningshouders gecertificeerde geadresseerden en tijdelijk gecertificeerde geadresseerden uit de SEED-data van het voorgaande jaar.

De verwerkingsverantwoordelijke is de bevoegde autoriteit.

De categorieën betrokkenen, categorieën gegevens en de personen die toegang krijgen tot de gegevens blijken duidelijk uit de decretale grondslag en uit bovenstaande toelichting. Rijksregisternummers zullen, op basis van voorliggende rechtsgrond, niet worden verwerkt.

De maximale bewaartermijn is 20 jaar. Er werd gekozen voor een bewaartermijn van maximaal 20 jaar, omdat de ervaring (met het EU ETS1) leert dat de 'compliancecyclus' van het EU ETS op zichzelf al verschillende jaren overspant; tussen identificatie van betrokkenen in 2025 – 2026 (nog voor het systeem eigenlijk van start gaat) tot het daadwerkelijk inleveren van emissierechten onder ETS2 (voor het eerst in mei 2028) verstrijkt er al een significante termijn. Bovendien bleek, opnieuw in het kader van EU ETS1, uit het verleden dat de Europese Commissie tot verschillende jaren na de inleververplichting (en zelfs na het einde van de betrokken handelsperiode) vragen stelt over de implementatie van de richtlijn tijdens de handelsperiode, en daarbij zelfs soms retroactieve correcties vraagt. De maximale periode van twintig jaar is dus gerechtvaardigd en noodzakelijk.

Er worden in het artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 twee nieuwe definities ingevoegd, namelijk "binnenmilieukwaliteit" en "inspectieprotocol".

Ook wordt in de bestaande definitie van de term "actieverplichting" de brandstofleveranciers ingevoegd. Dit betreft gewoon een formele rechtzetting: artikel 7.6.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 voorziet immers reeds lang dat aan de brandstofleveranciers actieverplichtingen kunnen worden opgelegd, maar dit vond op zich geen weerslag in de definitie van de term "actieverplichting".

In artikel 3.2.1, §1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 staat nog een verwijzing naar "artikel 45 van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, gecoördineerd op 17 juli 1991". Deze

pagina 18 van 38

verouderde verwijzing wordt aangepast richting "artikel 15, §2, van de Vlaamse Codex
Overheidsfinanciën van 29 maart 2019".

Artikel 7

Via een voorstel van decreet, dat het decreet van 13 juni 2025²¹ werd, werd in het Energiedecreet van 8 mei 2009 een artikel 4.1.11/8 ingevoegd. De diensten van het Vlaams Parlement hebben echter niet opgemerkt dat er eerder via het decreet van 17 mei 2024²² al een artikel 4.1.11/8 met betrekking tot veiligheid was ingevoegd. Dit betekent zodoende een dubbele nummering. Het recent in 2025 ingevoerde artikel 4.1.11/8 wordt dan ook vernummerd naar artikel 4.1.11/7/1 ten einde verwarring te vermijden.

Artikel 8

In artikel 4.1.17/1, §1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt een verkeerde verwijzing rechtgezet.

Artikel 9

Dit artikel heft het expliciete mandaat dat de afnemer kan geven aan de dienstverlener van flexibiliteit of aan de aggregator, met wie de afnemer een contract heeft gesloten, om toegang te krijgen tot de nodige gegevens die de dienstverlener of aggregator nodig heeft om zijn activiteit als vermeld in artikel 4.1.17/1, § 1, van het Energiedecreet van 8 mei 2009 uit te oefenen op. Dit expliciete mandaat vormt een drempel voor het opschalen van de uitrol van flexibiliteit op laagspanning omdat er door de afnemer telkens expliciete toestemming moest gegeven worden aan de dienstverlener van flexibiliteit of aggregator om de toegang te verlenen tot de nodige gegevens. Deze regeling is veel strenger dan bij de leveringsmarkt en maakt de dataprocessen bij de databeheerder ook complexer. Door deze expliciete toestemming te schrappen kan deze toestemming ook op een meer pragmatische manier bekomen worden bv. via het contract dat een dienstverlener van flexibiliteit of aggregator afsluit met een afnemer (die dan de rol van deelnemer aan flexibiliteit opneemt).

Artikel 10

In artikel 4.1.18, §4 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt een verwijzing gecorrigeerd. De bestaande verwijzing naar artikel 4.1.35 bevat immers regels omtrent de *bemiddeling* door de Vlaamse Nutsregulator, terwijl artikel 4.1.18, §4 bepaalt dat “zonder voorafgaande bemiddeling, een *geschillenbeslechting* [kan] gevoerd worden”. Het strekt tot aanbeveling dat deze verwijzing wordt aanpast naar een verwijzing naar artikel 4.1.36 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, dat effectief de regels omtrent de *geschillenbeslechting* door de Vlaamse Nutsregulator bevat.

Artikel 11, 1º

²¹ Decreet van 13 juni 2025 tot wijziging van het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat de invoering van een forfaitaire vergoedingsregeling voor geblokkeerde toegangspunten en de uitstelmogelijkheden voor de PV-verplichting betreft. BS 2 juli 2025.

²² Decreet van 17 mei 2024 tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek, de wet van 24 december 1970 betreffende de te nemen veiligheidsmaatregelen bij de oprichting en bij de exploitatie van gasdistributie-installaties, het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid en het Energiedecreet van 8 mei 2009, wat betreft netbeheer en energie-efficiëntie. BS 3 juni 2024.

Artikel 11, 2º

Artikel 4.2.1, 6° van het Energiedecreet van 8 mei 2009 stelt dat het technisch reglement de regels bevat inzake *“de informatieverplichtingen of voorafgaande goedkeuring of vaststelling door de Vlaamse Nutsregulator van de operationele regels, algemene voorwaarden, typeovereenkomsten, formulieren en procedures die gebruikt worden door de netbeheerder ten aanzien van leveranciers, actieve afnemers, energiegemeenschappen van burgers, hernieuwbare-energiegemeenschappen, de producenten van groene stroom, vermeld in artikel 7.2.3, §2, eerste lid, aanbieders van energiediensten met inbegrip van aggregatoren, dienstverleners van flexibiliteit en afnemers”*.

Intussen wordt vastgesteld dat het langer duurt vooraleer de Vlaamse Nutsregulator een beslissing neemt. De beslissingen over het aansluitingscontract, flexibiliteit, netverliezen, Synergrid-voorschriften, samenwerkingsovereenkomst met Elia, dienstencatalogus, datatoegangscontract, ... laten soms maanden op zich wachten.

²³ https://www.vlaamsenutsregulator.be/sites/default/files/document/trde_2021.pdf

²⁴ [https://www.vlaamsenutsregulator.be/sites/default/files/document/trde_versie 2024.pdf](https://www.vlaamsenutsregulator.be/sites/default/files/document/trde_versie_2024.pdf)

////////////////////////////////////

bescherming van de afnemer uit o.a de Wet Productaansprakelijkheid, Boek VI WER en Boek 5 en 6 BW (zie BESL-2024-104).

Het gevolg van de langere doorlooptijd is echter dat de aanpassingen in het aanbod van de netbeheerder en de vertaalslag van nieuwe regelgeving naar contracten en reglementen te lang op zich laten wachten. Hierdoor kan niet snel genoeg ingespeeld worden op de continu veranderende energiemarkt en de uitdagingen van de energietransitie. Door in het decreet opnieuw een concrete termijn in te voegen wordt meer rechtszekerheid geboden en het laat een snellere reactie toe op marktontwikkelingen of wijzigende regelgeving.

Er dient zodoende een billijk evenwicht worden gevonden tussen enerzijds de tijd die hiervoor nodig is en anderzijds het vermijden dat de procedure belemmeringen voor de markt creëert. Er wordt voorgesteld om de Vlaamse Nutsregulator een termijn op te leggen van negentig dagen waarbinnen een beslissing moet worden genomen over de voorgelegde documenten. Dit is een termijn die enerzijds de regulator moet toelaten om een grondig onderzoek uit te voeren, en anderzijds een termijn die de netbeheerder uitzicht biedt op een snelle uitspraak over de voorgelegde documenten, teneinde te kunnen inspelen op de continu veranderende energiemarkt en de uitdagingen van de energietransitie. Het staat daarbij uiteraard de regulator vrij om middels haar technisch reglement zichzelf strengere beslissingstermijnen op te leggen.

Artikel 12

Vandaag moet de Vlaamse Nutsregulator binnen de twee maanden na het indienen van een aanvraag een beslissing nemen over een aanvraag tot het verkrijgen van een leveringsvergunning. Haalt de regulator die termijn niet dan wordt de leveringsvergunning stilzwijgend toegekend. Er wordt voorgesteld om – naar analogie met de procedure tot goedkeuring van het investeringsplan uit artikel 4.1.19, §3, tweede lid van het Energiedecreet van 8 mei 2009 – deze termijn te verlengen van twee naar drie maanden, met de mogelijkheid om eenmalig gemotiveerd deze termijn met dertig dagen te verlengen. Op die wijze krijgt de regulator enerzijds meer tijd om het nodige onderzoek te doen naar de vereiste financiële capaciteit en/of professionele betrouwbaarheid maar wordt er anderzijds voor nieuwe marktspelers ook een duidelijk tijdsperspectief geboden waarbinnen de regulator verplicht moet beslissen over zijn aanvraag.²⁵

Dit houdt ook in dat de bestaande delegatie aan de Vlaamse Nutsregulator om het model van het aanvraagdossier vast te stellen – dat verwerkt zat in het derde lid - in een apart lid wordt opgenomen.

Er worden aan artikel 4.3.1, §2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 voorts een aantal tekstverbeteringen doorgevoerd:

- Er wordt in paragraaf 2 toegevoegd dat de Vlaamse Regering niet alleen de voorwaarden en de procedure tot toekenning, wijziging en opheffing van de leveringsvergunning kan regelen, maar ook de voorwaarden en procedure tot behoud van de leveringsvergunning. Dit verduidelijkt dat de vermelde voorwaarden niet alleen gelden bij de toekenning van een leveringsvergunning; de houder van een leveringsvergunning moet er na de toekenning blijvend aan voldoen. Artikel 3.2.15 van het Energiebesluit van 19 november 2010 volgt bijv. die logica al, gezien dat artikel vermeldt dat – na melding van een controlewijziging, fusie of splitsing aan de Vlaamse Nutsregulator door de houder van de leveringsvergunning – de leveringsvergunning behouden kan blijven, als de houder aan de voorwaarden van titel III, hoofdstuk II, afdeling I van het Energiebesluit van 19 november 2010 blijft

²⁵ Er dient op te worden gewezen dat de termijn uit artikel 4.3.1, §2 werd overgenomen in artikel 3.2.11 van het Energiebesluit van 19 november 2010. Het komt dan ook aan de Vlaamse Regering toe om de bepalingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009 in lijn te brengen met deze gewijzigde decreetsbepaling. Bij tegenstrijdigheid primeren echter de bepalingen uit het Energiedecreet van 8 mei 2009.

- Aan paragraaf 2, tweede lid, 4° wordt een louter tekstuele verbetering aangebracht: niet de openbardienstverplichtingen opgelegd aan de leveranciers zijn *as such* een voorwaarde om de leveringsvergunning te behouden, wél de naleving ervan.

In artikel 4.6.9, §4 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt een verwijzing gecorrigeerd. De bestaande verwijzing naar artikel 4.1.35 bevat immers regels omtrent de *bemiddeling* door de Vlaamse Nutsregulator, terwijl artikel 4.6.9, §4 bepaalt dat “*zonder voorafgaande bemiddeling, een geschillenbeslechting [kan] gevoerd worden*”. Het strekt tot aanbeveling dat deze verwijzing wordt aanpast naar een verwijzing naar artikel 4.1.36 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, dat effectief de regels omtrent de *geschillenbeslechting* door de Vlaamse Nutsregulator bevat.

- 1° wat betreft elektriciteit: de elektriciteitsdistributienetbeheerders, de beheerder van het plaatselijk vervoernet van elektriciteit en de transmissienetbeheerder;
- 2° wat betreft gas: de aardgasdistributienetbeheerder en de beheerder van het vervoersnet;
- 3° wat betreft warmte of koude: de warmte- en koudenetbeheerders.

////////////////////////////////////

Artikel 18

Artikel 19

De Vlaamse Regering kan daarom een meldingsplicht opleggen aan de betrokken netbeheerders en leveranciers met betrekking tot de data waarover zij beschikken omtrent energieverbruik van de betrokken entiteiten. Momenteel kunnen de verplichtingen uit paragraaf 1, niet gehandhaafd worden omwille van het gebrek aan een decretale basis voor het gebruik van de verworven data omtrent energieverbruik, zoals de jaarlijkse totale hoeveelheid afgenomen elektriciteit en gas per afnamepunt of bijvoorbeeld, indien het een afnamepunt voor thermische energie betreft, de jaarlijkse totale hoeveelheid afgenomen thermische energie.

Een dergelijke informatieverplichting kan het Vlaamse Gewest instellen op grond van zijn materiële bevoegdheid ter zake (artikel 6, §1, VII, eerste lid, f) en h), van de BWHI. Het Vlaamse Gewest heeft namelijk de exclusieve bevoegdheid, voor wat betreft haar grondgebied, voor de hernieuwbare energiebronnen en het rationeel energiegebruik. Het Vlaamse Gewest kan in deze aangelegenheden aldus verplichtingen opleggen aan alle betrokken actoren op de energiemarkt, inclusief de transmissienetbeheerder en de beheerder van het aardgasvervoersnet. Deze exclusieve bevoegdheid van de gewesten werd in die zin ook reeds bevestigd in arrest nr. 140/2024 van 21 november 2024 van het Grondwettelijk Hof.²⁸

- 1° ze noodzakelijk zijn om de eigen bevoegdheden uit te oefenen;
- 2° de toepassing van de impliciete bevoegdheden maar een marginale weerslag heeft op de federale bevoegdheid;
- 3° de materie zich leent tot een gedifferentieerde regeling.

Die gegevens, vermeld in paragraaf 10, worden opgenomen in de databank voor energiegebruik en energieproductie, vermeld in artikel 12.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Ze zijn onder andere expliciet noodzakelijk voor de handhaving van deze verplichting. De toelichting (*Parl.St.* VI.Parl. 2020-21, nr. 813/1 en 5) bij de doelstellingen enzovoort die is opgenomen in artikel 6 van het decreet van 22 oktober 2021, is daarbij verder van overeenkomstige toepassing. Voor zover de op te vragen gegevens überhaupt persoonsgegevens betreffen kan de rechtmatigheid van de verwerking worden gestoeld op artikel 6, lid 1, c), van de algemene verordening gegevensbescherming (AVG). Omdat het niet uit te sluiten valt dat ook natuurlijke personen onder die verplichtingen vallen, moet het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens (VTC) worden ingewonnen.

////////////////////////////////////

Artikel 20

pagina 25 van 38

Daarnaast wordt voorgesteld om het zevende lid van artikel 7.7.3, §1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 op te heffen. De opheffing beoogt een uniforme maximale termijn van vijf jaar vast te leggen voor alle uitstelregelingen die de Vlaamse Regering op grond van artikel 7.7.3, §1 kan vaststellen in het kader van de PV-verplichting. In de huidige regeling wordt voor het geval van sloop van een gebouw of vervanging van een dak een uitstel toegekend van maximaal vijf jaar, maar wordt deze termijn geschorst in geval van een beroep bij een administratief rechtscollege tegen de omgevingsvergunning voor sloop. Voor andere uitstelgronden is geen dergelijke schorsing voorzien. Deze ongelijke behandeling is moeilijk te verantwoorden en leidt tot een ongelijke rechtspositie tussen eigenaren, erfpachters en opstalhouders van gebouwen, wat problematisch is in het licht van het gelijkheidsbeginsel. Bovendien zorgt de bestaande schorsingsregeling voor bijkomende administratieve opvolging en onzekerheid voor zowel de aanvrager van het uitstel als voor de administratie. Door de schrapping van het zevende lid wordt vermeden dat uitstellen in de praktijk onbepaald kunnen blijven voortduren, en wordt het beleidsdoel van de PV-verplichting versterkt. Het vastleggen van een uniforme maximale uitsteltermijn van vijf jaar verhoogt de rechtszekerheid, vereenvoudigt de toepassing en uitvoering, en voorkomt dat de termijn van de verplichting via procedurele weg onevenredig wordt gerekend.

De term “gebouwen” wordt in artikel 7.8.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 steeds aangevuld met de term “gebouweenheden” – in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 reeds gedefinieerd als “*de kleinste eenheid binnen een gebouw die voldoet aan al de volgende voorwaarden: a) geschikt zijn voor woon-, bedrijfsmatige, of recreatieve doeleinden of een gemeenschappelijk deel zijn; b) ontsloten worden via een eigen afsluitbare toegang vanaf de openbare weg, een erf of een gedeelde circulatieruimte; c) in functioneel opzicht zelfstandig zijn;*” - omdat de energieprestatieregelgeving in Vlaanderen in beginsel van toepassing is op gebouweenheden. Indien de Vlaamse Regering bv. zou beslissen om een minimaal te behalen energieprestatieniveau vast te leggen op basis van het energieprestatiecertificaat, is de verplichting overigens ook van toepassing op gebouweenhedenniveau aangezien energieprestatiecertificaten per gebouweenheid worden opgemaakt.

Artikel 21, 15°

Artikel 21, 13° en artikel 22, 4°

////////////////////////////////////

tekst en context van die bepalingen duidelijk blijkt dat de term “overheidsinstantie” wordt bedoeld. Dit wordt rechtgezet.

Artikel 23

Met het oog op het vereenvoudigen en optimaliseren in de toekomst van de financiële geldstromen die gepaard gaan met *Mijn VerbouwLening* en *Mijn VerbouwPremie*, en meer bepaald een vervroegde aanrekening van het bedrag van de premie waarop de kredietnemer gerechtigd is door de energiehuisen op het moment van het in opname gaan van de lening, wordt in de decretale basis voorzien om aan energiehuisen de mogelijkheid te bieden om de gegevens uit het uniek loket op te vragen en te verwerken. De voorziene werkwijze vereist immer de controlemogelijkheid door de energiehuisen met betrekking tot het premieverleden van de aanvrager, om aldus een dubbele financiering te kunnen vermijden. De verwerking van de gegevens uit het unieke loket is bijgevolg noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op grond van artikel 7.9.2/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010 op de Vlaamse Energiehuisen rust (cfr. artikel 6, c), van de AVG: de verwerking is noodzakelijk om te voldoen aan een wettelijke verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust). De reeds eerder in artikel 9.1.4 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 voor deze verwerking vastgelegde essentiële gegevens (o.a. verwerkingsverantwoordelijke, bewaartermijn,...) blijven onverkort van toepassing.

Artikel 24

Het huidige Vlaams Regeerakkoord vermeldt op pagina 48 dat de termijn voor de uitvoering van werkzaamheden om aan de renovatieplicht te voldoen en de termijn om bewijsstukken bij "Ingrijpende Energetische Renovaties" (IER) aan te leveren, wordt verhoogd naar 6 jaar.

Gelet op het feit dat een uitgevoerde IER dient te worden bewezen aan de hand van een EPB-aangifte moet de uiterste indientermijn voor het indienen van een EPB-aangifte na renovatie (artikel 11.1.8, §1/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009) ook worden verhoogd van 5 jaar naar 6 jaar.

Met het oog op de consistentie van de regelgeving omtrent het indienen van een EPB-aangifte zal ook de uiterste indientermijn voor nieuwbouw en gelijkaardig (artikel 11.1.8, §1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009) worden verhoogd van 5 jaar naar 6 jaar.

Ter verduidelijking moet echter worden benadrukt dat deze verlenging van de termijnen enkel geldt voor de uiterste indientermijnen.

Artikel 11.1.8, §1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 bepaalt immers ook dat de EPB-aangifte voor nieuwbouw moet worden ingediend binnen een termijn van 12 maanden die ingaat van zodra een van de volgende voorwaarden is vervuld:

1° de ingebruikname van het gebouw, waarbij bij een nieuwbouw dit moment ten laatste steeds de eerste domiciliëring van natuurlijke personen in een gebouw of de vestiging van een maatschappelijke zetel van een rechtspersoon in een gebouw is; 2° het beëindigen van de vergunnings- of meldingsplichtige werken of handelingen.

De voorgestelde wijziging van de uiterste indientermijnen laat deze termijnen aldus onverlet.

Het ontwerpdecreet bevat een inwerkingtredingsbepaling die bepaalt dat de voorgestelde wijzigingen in werking zullen treden vanaf 1 maart 2026.

Artikel 25

Al in de herziening uit 2018 van de vorige EPBD-richtlijn werd aan niet-residentiële gebouwen met een installatie voor ruimteverwarming of koeling van minstens 290 kW de eis opgelegd om tegen 2025 een gebouwautomatisering en -controlesysteem – de zogenaamde “BACS” – te installeren. In de nieuwe EPBD-richtlijn van 2024³⁰ wordt een strengere eis bepaald die hier ook toegevoegd wordt. Zo wordt de drempelwaarde van 290kW tegen 31 december 2029 verlaagd naar 70kW, wat een grote uitbreiding van het toepassingsgebied met zich zal meebrengen. Daarnaast zullen de gebouwautomatisering en -controlesystemen ook de binnenmilieukwaliteit moeten monitoren. In artikel 1.1.3, 17° van het Energiedecreet van 8 mei 2009 wordt ook de definitie van “binnenmilieukwaliteit” opgenomen zoals bepaald door de nieuwe EPBD-richtlijn.

Verder wordt bepaald dat de Vlaamse Regering de verplichting tot het plaatsen van een gebouwautomatisering en -controlesysteem kan leggen bij de eigenaar of gebruiker van het gebouw of de installatie. Immers, niet-residentiële gebouwen worden vaak casco verhuurd, waarbij de huurder de volledige installaties laat plaatsen. Het is logisch dat de huurder dan ook verantwoordelijk is om die installaties van een gebouwautomatisering en -controlesysteem te voorzien.

In de richtlijn worden de eisen waaraan de gebouwautomatisering en -controlesystemen moeten voldoen, net als de manier waarop de drempelwaarden van 70kW en 290kW moeten worden berekend, maar heel summier beschreven. Het is nodig om hiervoor meer praktische regels op te leggen. Hiervoor wordt een delegatie naar de Vlaamse Regering voorzien.

Onderstaande beschrijving beoogt een inzicht te geven aan welke eisen de systemen zullen moeten voldoen:

1. De gebouwautomatisering en -controlesystemen voldoen aan klasse B, zoals beschreven in de NBN EN ISO 52120-1:2022, en voldoen bijkomend ook aan eisen A en B uit de onderstaande vereisten.

OF

2. De gebouwautomatisering en –controlesystemen voldoen aan onderstaande eisen. De technische bouwsystemen die we in de punten A tot D beschouwen zijn centrale technische bouwsystemen voor:

- Verwarming
- Koeling
- Ventilatie
- Sanitair warm water, indien gekoppeld aan een centrale opwekker

- A. Het gebouwautomatisering en -controlesysteem moet het energieverbruik **monitoren en bijhouden**.

- a. Volgende energiegebruiken moeten gemonitord worden:

1. Elektriciteit:
 - Afname van het net
 - Injectie in het net
 - Eigen productie
 - Elke elektrische centrale opwekker
2. Aardgas:
 - Afname van het net
 - Indien meerdere aardgasverbruikers, meting per stookplaats

³⁰ Richtlijn (EU) 2024/1275 van 24 april 2024 betreffende de energieprestatie van gebouwen.

3. Andere brandstof:
 - Meting per stookplaats
 4. Warmte:
 - Aftakking per gebouw van het warmtenet
 - b. De meters moeten voldoen aan de kwaliteitsvoorwaarden van het EPC Niet-Residentiële gebouwen
 - c. De elektriciteitsmeters moeten minstens op kwartierbasis uitgelezen worden, de andere meters moeten minstens op uurbasis uitgelezen worden.
 - d. De data moeten minstens voor 5 jaar bijgehouden worden. De eerste 13 maanden moeten deze bijgehouden worden in de granulariteit zoals beschreven in lid c. Nadien mag de data geaggregeerd worden op maandbasis.
- B. Het gebouwautomatisering en -controlesysteem moet **communicatie** met verbonden technische bouwsystemen in het gebouw mogelijk maken, en interoperabel zijn met technische bouwsystemen van verschillende soorten technologieën, toestellen en fabrikanten.
- Concreet wordt interoperabiliteit geïmplementeerd via twee belangrijke mechanismen voor gegevensuitwisseling die naast elkaar kunnen bestaan door gegevens uit te wisselen:
- Gestandaardiseerde protocollen (ISO, EN, ...)
 - API's, software of data-uitwisselingsstandaarden die definiëren hoe gegevens worden uitgewisseld.³¹
- C. Het gebouwautomatisering en -controlesysteem moet het energieverbruik **analyseren en bijsturen** indien nodig.
- a. Het energieverbruik moet gevisualiseerd worden per energiedrager en per meter voor verschillende periodes, bijvoorbeeld via grafieken of tabellen.
 - b. Het bovenstaande moet kunnen vergeleken worden met historische referenties, periodes, targets en andere meters of energiedragers van hetzelfde of andere gebouw(en)en.
 - c. Er moet per energiemeter één alarm voorzien worden, dat tijds- en/of gebruiksgebonden ingesteld kan worden (bijvoorbeeld 's nachts mag het elektriciteitsgebruik niet hoger oplopen dan xx kWh).
 - d. Er moet een procedure aanwezig zijn om met alarmen om te gaan. Deze procedure moet onder andere vermelden hoe de alarmen worden opgesteld, op welke manier deze alarmen verstuurd worden, wanneer deze verstuurd worden, naar wie en welke acties er ondernomen worden wanneer deze persoon een alarm ontvangt.
- D. Het gebouwautomatisering en -controlesysteem moet de **energie-efficiëntie** van technische bouwsystemen controleren en optimaliseren:
- a. Rendementsverliezen van technische bouwsystemen opsporen:

De goede werking van de technische bouwsystemen moet geëvalueerd kunnen worden. Indien de opwekker zelf beschikt over metingen/diagnostische functies is het voldoende dat deze gegevens uitgelezen worden. Indien niet dienen er bijkomende systemen/meters geïnstalleerd te worden die rendementsverliezen kunnen opsporen.
 - b. De technische bouwsystemen regelen zodat deze optimaal kunnen werken.
 - c. Wanneer er verschillende systemen aanwezig zijn die zorgen voor verwarming en koeling in dezelfde ruimte, dan moet er een regeling aanwezig zijn om energievernietiging te voorkomen.

E. Hernieuwbare energie en energieopslag:

³¹ Een **application programming interface**, afgekort tot **API**, is een verzameling definities op basis waarvan een computerprogramma kan communiceren met een ander programma of onderdeel, meestal in de vorm van bibliotheken.

Het gebouwautomatisering en -controlesysteem moet het eigengebruik van hernieuwbare energie en/of restwarmte kunnen optimaliseren. Dit kan bijvoorbeeld door te werken met energieopslag en/of load-shifting.

F. Verlichting (vanaf 2028)

De lichten schakelen automatisch uit wanneer er geen aanwezigheid is gedetecteerd. Het is niet noodzakelijk om deze verlichtingssystemen te koppelen met het gebouwautomatisering en -controlesysteem. De verplichting geldt voor alle ruimtes met uitzondering van technische ruimtes, bergingen en ruimtes waar automatische uitschakeling een veiligheidsrisico vormt.

G. De **binnenmilieukwaliteit** van het gebouw monitoren

Er moeten sensoren aanwezig zijn die de 'Indoor Environmental Quality' (IEQ) monitoren. Wanneer de sensoren niet gebruikt worden voor sturing dienen deze te beschikken over een indicatielichtje of display die de binnenmilieukwaliteit toont (vb. groene/rode lichtjes op de sensoren). Het is niet noodzakelijk om de IEQ-sensoren te koppelen met het gebouwautomatisering en -controlesysteem.

- a. Volgende parameters dienen opgemeten te worden:
 - i. Temperatuur
 - ii. Relatieve vochtigheid
 - iii. CO₂
- b. Er moet minimaal een meting zijn in elk werklokaal³ en elke geklimatiseerde ruimte bestemd voor menselijke bezetting, groter dan 15m².
- c. Wanneer er sensoren aanwezig zijn met display of een indicatielichtje, dan mogen de getoonde meetwaarden niet ouder zijn dan 5 minuten.
- d. Bij sensoren gekoppeld aan het gebouwautomatiserings-en controlesysteem wordt de data per kwartier bijgehouden voor minimaal een periode van 13 maanden.

Artikel 26, 1°

Er wordt een kleine aanpassing doorgevoerd aan artikel 11.2.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Momenteel legt het decreet vast dat voor bepaalde gebouwen een minimaal energieprestatielabel kan vastgelegd worden. Dit wordt uitgebreid naar bepaalde gebouwen en bepaalde groepen van gebouwen. Dit maakt het mogelijk het minimale energieprestatielabel op te leggen op niveau van een patrimonium van een eigenaar, wat deze in staat stelt een optimale vastgoedstrategie te voeren en lock-ins te vermijden. Deze werkwijze is vooral van belang voor de algemene labelplicht voor niet-residentiële gebouwen maar wordt voor de eenduidigheid ook doorgetrokken naar de renovatieplicht, waar eveneens een minimaal label moet aangetoond worden. Dit zal dan ook op het niveau van het patrimonium kunnen en niet meer alleen voor het individuele gebouw.

Artikel 26, 2º

Er wordt voorzien in een rechtsgrond voor het opvragen van data in het kader van de handhaving van verplichtingen opgelegd krachtens artikel 10.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009.

Om de verplichtingen die opgelegd worden aan energiedeskundigen in het kader van de opmaak van een energieprestatiecertificaat voor niet-residentiële gebouwen, vermeld in artikel 10.1.2 van het Energiedecreet van 8 mei 2009, te kunnen monitoren en handhaven heeft de Vlaamse overheid ook de nodige gegevens nodig omtrent het energieverbruik van de betrokken ondernemingen, niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen.

////////////////////////////////////

De Vlaamse Regering kan daarom een meldingsplicht opleggen aan de betrokken netbeheerders en leveranciers met betrekking tot de data waarover zij beschikken omtrent energieverbruik van de betrokken entiteiten.

Een dergelijke informatieverplichting kan het Vlaamse Gewest instellen op grond van zijn materiële bevoegdheid ter zake. Het Vlaamse Gewest heeft op land namelijk de exclusieve bevoegdheid voor het rationeel energiegebruik. Het komt het Vlaamse Gewest toe om in deze aangelegenheid verplichtingen op te leggen aan alle betrokken actoren op de energiemarkt, inclusief de transmissienetbeheerder en de beheerder van het aardgasvervoersnet. Deze exclusieve bevoegdheid werd in die zin overigens nogmaals bevestigd bij arrest nr. 140/2024 van 21 november 2024 van het Grondwettelijk Hof.

- 1° ze noodzakelijk zijn om de eigen bevoegdheden uit te oefenen;
- 2° de toepassing van de impliciete bevoegdheden maar een marginale weerslag heeft op de federale bevoegdheid;
- 3° de materie zich leent tot een gedifferentieerde regeling.

Die gegevens, vermeld in paragraaf 4, worden opgenomen in de databank voor energiegebruik en energieproductie, vermeld in artikel 12.5.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009. Ze zijn onder andere expliciet noodzakelijk voor de handhaving van deze verplichting. De toelichting³² bij de doelstellingen enzovoort die is opgenomen in artikel 6 van het decreet van 22 oktober 2021, is daarbij verder van overeenkomstige toepassing. Voor zover de op te vragen gegevens überhaupt persoonsgegevens betreffen kan de rechtmatigheid van de verwerking worden gestoeld op artikel 6, lid 1, c), van de algemene

////////////////////////////////////

Het IMJV zal worden vervangen door een nieuw milieuraapporteringsysteem vanaf 2028 in het kader van de omzetting van de Richtlijn Industriële Emissies (Richtlijn (EU) 2024/1785) en de implementatie van de Verordening inzake het Portaal voor Industriële Emissies (Verordening (EU) 2024/1244). Parallel daarmee zal het huidige deelformulier energie van het IMJV worden stopgezet en geïntegreerd worden in de reeds beschikbare energierapporteringsystemen. Dit biedt een aantal voordelen zowel voor de Vlaamse overheid als voor de bedrijven:

- Betere dienstverlening aan de bedrijven, onder meer door een meer uniforme en geïntegreerde aanpak van verschillende energierapporteringen;
- Betere ondersteuning van bedrijven via een specifiek energierapporteringssysteem in eigen beheer dat meer flexibel kan inspelen op wijzigende omstandigheden en specifieke behoeften bij bedrijven en via bijkomende ondersteuningsmogelijkheden, bijvoorbeeld met vooraf ingevulde velden, ondersteunende rekentools, automatische koppeling tussen verschillende rapporteringsonderdelen, etc.;
- Beter geïntegreerde energierapporteringen bieden mogelijkheden tot meer doorgedreven automatisering van de dataverwerking.

Artikel 29

Er worden een aantal kleine aanpassingen doorgevoerd aan artikel 12.3.1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009:

- In paragraaf 1, eerste lid wordt een tekstuele wijziging doorgevoerd om duidelijker te stellen dat het de bedoeling is dat zowel de fysieke kenmerken als de energieverbruiks- en productiegegevens van gebouwen van een openbaar bestuur publiek beschikbaar worden gemaakt. In de voorgaande formulering kon er verwarring over bestaan dat de energieverbruiks- en productiegegevens enkel voor de volledige organisatie beschikbaar moeten zijn en niet voor de individuele gebouwen.
- Verder worden in §1, derde lid de energiegegevens waarover in kader van deze verplichting moet worden gerapporteerd, zoveel als mogelijk beperkt tot hetgeen vereist is in kader van de Energie-efficiëntierichtlijn. Dat wil zeggen dat de data met betrekking tot het omvormervermogen, het vermogen van decentrale productie-eenheden en het piekvermogen komt te vervallen. Eveneens wordt in het vierde lid de mogelijkheid geschrapt om kwartierwaarden, uurwaarden of maandwaarden openbaar te maken gezien dit ingevolge de Energie-efficiëntierichtlijn eveneens niet wordt opgelegd en dit het open data portaal dat de data ontsluit zwaar zou belasten.
- In het vijfde lid van paragraaf 1 worden twee foutieve verwijzingen rechtgezet. Eveneens wordt verduidelijkt dat een gebouw geacht wordt in gebruik te zijn van een openbaar bestuur als het openbaar bestuur voor het gebouw de energiefactuur of een doorgefactureerd energieverbruik betaalt. Dit verschaft duidelijkheid over de situaties waarin een openbaar bestuur bv. slechts een klein deel van een gebouw huurt zonder hiervoor een energiefactuur te betalen of een gebouw waarvoor het wel de energiefactuur betaalt maar het voornamelijk ter beschikking stelt voor (gedeeltelijk) gebruik aan externe organisaties. De eerste situatie valt niet onder het toepassingsgebied omdat er in dit geval veelal geen energiegegevens beschikbaar zijn voor slechts dit kleine deel van het gebouw. De tweede situatie valt wel onder het toepassingsgebied want het ter beschikking stellen van het gebouw aan externe organisaties is eigenlijk een voorziening vanuit het openbaar bestuur wat maakt dat dergelijke gebouwen kunnen beschouwd worden als 'in gebruik van het openbaar bestuur'. Bovendien beschikt men in dit geval wel over adequate energiegegevens.
- Ook wordt in het vijfde lid van paragraaf 1 verduidelijkt dat een netgebruiker van een gebouw de energiegegevens ter beschikking moet stellen van de eigenaar, erfpachter of opstalhouder van het gebouw. Indien de eigenaar, erfpachter of opstalhouder enerzijds en de netgebruiker van het gebouw anderzijds twee

- Het zesde lid van paragraaf 1 wordt aangevuld met de verplichting voor de eigenaar, erfpachter of opstalhouder van een gebouw om een kopie van het energieprestatiecertificaat ter beschikking te stellen van de gebruiker. De verplichting tot opmaak van het energieprestatiecertificaat ligt namelijk bij de eigenaar, erfpachter of opstalhouder en de gebruiker heeft hier geen rechtstreekse toegang toe indien dit een andere partij is.
- Tot slot wordt dit zesde lid van paragraaf 1 aangevuld met de mededeling van de andere openbare besturen die eigenaar en/of gebruiker zijn van het gebouw. Dit is noodzakelijk voor de raadpleger van de open data om voldoende context te hebben en zich bij ieder gebouw en energieverbruik min of meer een idee te kunnen vormen van de mate waarin het openbaar bestuur hier al dan niet volledig of gedeeltelijk verantwoordelijk voor is en in hoeverre het openbaar bestuur eigengereid kan ingrijpen op de energieprestatie van het gebouw.

Artikel 30

Voor de doelstelling vermeld in artikel 12.5.1, §1, tweede lid, 8°/1 van het Energiedecreet van 8 mei 2009 ("het volgen en handhaven van verplichtingen die aan afnemers, gebouweigenaars, erfpachters of opstalhouders worden opgelegd door of krachtens artikel 7.7.3") wordt de toegang tot de gegevens evenwel beperkt. Voor de PV-verplichting kunnen de categorieën van ontvangers worden beperkt tot het VEKA, de Vlaamse Belastingdienst, de gebouweigenaar en de betrokken houder van een zakelijk recht. Andere diensten van de Vlaamse overheid of de netbeheerders hebben geen belang bij het ontvangen van de gegevens die voor het volgen en handhaven van de PV-verplichting worden bewaard. Elke houder van een zakelijk recht kan daarnaast ook een derde machtigen om de gegevens in de databank te raadplegen en aan te vullen. Door de categorieën van ontvangers te beperken wordt uitvoering gegeven aan de beginselen van doelbinding en minimale gegevensverwerking vermeld in artikel 5, eerste lid, b) en c) van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (Verordening (EU) 2016/679).

Artikel 31

Er wordt een verkeerde verwijzing rechtgezet.

Artikel 32 en artikel 41

In het Energiedecreet van 8 mei 2009 en het decreet van 19 april 2024 over de operationalisering van een Vlaamse Nutsregulator wordt nog verwezen naar artikel 458 Strafwetboek (bestrafning schending beroepsgeheim). Aangezien het nieuwe Strafwetboek (alwaar dit een andere regeling zal kennen) op 8 april 2026 in werking zal treden, dient die verwijzing te worden aangepast.

Artikel 33

Een verplichting heeft maar zin als er ook handhaving op mogelijk is. Dit artikel geeft het VEKA een rechtsgrond om een administratieve geldboete op te leggen aan diegene die verantwoordelijk is voor het voldoen aan de eis. De vork waarbinnen de geldboete moet situeren, tussen 500 en 200.000 euro, werd voor de uniformiteit ontleend aan de

////////////////////////////////////

renovatieverplichting. Deze is ruim genoeg om het VEKA in staat te stellen boetes op te leggen die in verhouding zijn tot de overtreding.

Artikel 34

Momenteel legt het decreet vast dat een administratieve geldboete kan opgelegd worden als na controle blijkt dat het energieprestatiecertificaat (EPC) niet overeenstemt met de werkelijkheid. De energiedeskundigen zijn verplicht om de richtlijnen die door de minister bij delegatie vastgelegd zijn in een ministerieel besluit te volgen bij de opmaak van het energieprestatiecertificaat. Deze richtlijnen zijn echter ruimer dan enkel het correct invoeren van de gegevens van de eenheid of het gebouw om de energieprestatie te kunnen berekenen. Zo worden er een aantal belangrijke verplichtingen opgelegd, zoals het verplicht uitvoeren van een plaatsbezoek binnen een bepaalde termijn voordat het energieprestatiecertificaat definitief wordt ingediend of het bijhouden van een volledig projectdossier met daarin de opmetingen, foto's en bewijsstukken om de controle door het VEKA mogelijk te maken. Deze verplichtingen zijn essentieel om de kwaliteit en betrouwbaarheid van de energieprestatiecertificaten te waarborgen. In het huidige decreet kunnen dergelijke inbreuken tegen de richtlijnen niet gesanctioneerd worden met een geldboete en heeft het VEKA enkel de mogelijkheid om meteen over te gaan tot het schorsen van de erkenning. Artikel 11.2.1, §1, van het Energiebesluit van 19 november 2010 stelt namelijk dat het VEKA de erkenning als energiedeskundige type A kan schorsen of intrekken als inbreuken op de regelgeving worden vastgesteld of als blijkt wordt gegeven van kennelijke onbekwaamheid. Gezien de grote financiële impact van deze sanctie kan deze enkel opgelegd worden bij herhaaldelijke of zeer ernstige inbreuken. Uit de kwaliteitscontroles blijkt dat deze richtlijnen dan ook niet strikt opgevolgd worden door de energiedeskundigen. Het is dan ook van belang dat hierop sneller kan gehandhaafd worden en bij inbreuken sneller kan overgegaan worden tot een sanctie in verhouding met de gemaakte inbreuk om zo de energiedeskundigen sneller bij te sturen. Om die reden wordt voorgesteld om de mogelijkheid te voorzien om de administratieve geldboete tussen 500 en 5000 euro te kunnen opleggen voor alle mogelijke fouten en inbreuken tegen de richtlijnen.

Momenteel wordt bepaald dat het energieprestatiecertificaat in overeenstemming moet zijn met de "werkelijkheid", waarbij met "werkelijkheid" de juridische fictie werd bedoeld als in het voldoen aan de via het inspectieprotocol vastgestelde certificatieregels. Deze verwoording wordt aangepast naar 'in overeenstemming met het inspectieprotocol' aangezien de bewoording 'werkelijkheid' omwille van die voormelde juridische fictie soms voor discussies zorgde. Om die reden werd in artikel 1.1.3 een nieuwe definitie toegevoegd van de term 'inspectieprotocol'.

Volgens het huidige decreet moet de energiedeskundige na het vaststellen van fouten in het energieprestatiecertificaat, het energieprestatiecertificaat opnieuw aanpassen en bezorgen aan de huidige eigenaar of gebruiker van het gebouw. In bepaalde uitzonderlijke gevallen is het niet aangewezen om het energieprestatiecertificaat te laten aanpassen door de energiedeskundige, bijvoorbeeld in het geval het energieprestatiecertificaat reeds vervangen is door een energieprestatiecertificaat dat opgesteld werd door een andere energiedeskundige of in het geval de erkenning van de energiedeskundige is geschorst wegens kennelijke onbekwaamheid. In deze gevallen zou het VEKA louter overgaan tot het intrekken van het energieprestatiecertificaat zonder verplichting om het energieprestatiecertificaat aan te passen. Om die reden is het voorstel om een algemene verplichting tot aanpassing van het energieprestatiecertificaat te wijzigen naar een beslissing door het VEKA per dossier.

Daarnaast wordt voorgesteld dat ook het VEKA na controle het aangepaste energieprestatiecertificaat aan de eigenaar kan bezorgen in plaats van enkel de energiedeskundige. Aangezien een kwaliteitscontrole kan uitgevoerd worden tijdens de

////////////////////////////////////

////////////////////////////////////

Artikel 46

Dit is de inwerkingtredingsbepaling.

Brussel, (datum).

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

////////////////////////////////////